

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK**

32/2017.(II. 23.) számú

h a t á r o z a t a

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2015.- és 2016. évi szakmai
beszámolójának elfogadásáról**

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta és a Nyíregyháza Megyei Jogú Város **Kábítószerügyi Egyeztető
Fórum 2015.- és 2016. évi szakmai tájékoztatóját tudomásul veszi.**

k.m.f.

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Dr. Szemán Sándor
címetes főjegyző

Erről értesülnek:

- 1./ A Közgyűlés tagjai
- 2./ A címetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal érintett belső szervezeti egységeinek vezetői
- 3./ Dr. Erdélyi Ágnes főorvos a KEF szakmai elnöke

Melléklet a 32/2017. (II. 23.) számú határozathoz

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
(a továbbiakban KEF)
2015.- és 2016. évi szakmai beszámolója

1. Bevezetés

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Kábítószer Egyeztető Fóruma 2001 óta működik, amelyet több szektort képviselő szervezetek elköteleződésén alapuló szakmaközi testület. 2015-ben a Kábítószer Egyeztető Fórum újrafogalmazta feladatait és új munkamegosztási stratégiát hozott létre hatékonyságának növelése érdekében, figyelembe véve a Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013–2020 szempontjait. A KEF nyitott szervezet, amelyben jelenleg 22 szervezet vállalt tagságot.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 81/2015.(IV.23.) számú határozatával jóváhagyta a Kábítószer Egyeztető Fórum Szervezeti és Működési Szabályzatát, amelynek értelmében a KEF a Közgyűlés részére tájékoztatót készít az éves tevékenységeiről, eredményeiről, a városi droghelyzet alakulásáról, az ellátórendszer működéséről, szükség szerint képviseli a KEF érdekeit a Közgyűlés felé, továbbá javaslatot tesz.

A KEF szakmai feladatait munkacsoportjai révén végzi, amelyeket a tagszervezetek alkotnak. A tagszervezetek és a munkacsoportok elköteleződtek a partnerség szellemisége mellett, amelynek alapja a hatékony kommunikáció és az érdekmentes kooperáció.

2. A KEF bemutatása

2.1. A KEF célja

A Nemzeti Drogellenes Stratégia szellemiségével azonosulva elősegíti az egészséges élet feltételeinek kialakítását, az egészségi állapot fenntartása és lehető legteljesebb helyreállítása érdekében. Erősíti a helyi közösség aktív szerepvállalását, valamint növeli az együttműködést a családon (szülő-gyermek-különböző generációk), a kortárs csoporton és az iskolán (pedagógusok–diákok–iskolai egészségügyi szolgálat) belül, továbbá a területen működő különböző közösségek és intézmények között.

2.2. A KEF feladatai

Kiemelt feladata, hogy támogatja az „alulról jövő” kezdeményezéseket. Szakmai ajánlóként koordinálja és elősegíti a pályázatokon való helyi részvételt. Tevékenységét a megelőzés, kezelés, ellátás, ártalomcsökkentés, kínálatcsökkentés területén végzi. Koordinálja a városban a káros szenvedélyek elleni egységes fellépést, megszervezi és összehangolja a stratégiai célokat szolgáló megelőzési tevékenységeket, célzott megelőző beavatkozás igénybevételének lehetőségét biztosítja a veszélyeztetett, sérülékeny személyek és csoportok számára. Biztosítja a megelőzés, a szakszerű beavatkozás, illetve kezelés igénybevételének lehetőségét a függőnek nem minősülő, de problémás kábítószer-használat jeleit mutató személyek számára, továbbá támogatja a családtagokat és a hozzátartozókat. Támogatja az intézmények szocializációs feladatainak hatékonyabb ellátását szolgáló folyamatokat.

2.3. A KEF általános működése

A KEF működését a Szervezeti és Működési Szabályzata határozza meg. A KEF legalább félévente, de a végrehajtandó feladatok miatt – az elnök vagy a KEF tagok indítványára – ettől eltérő időpontokban ülésezik, melyet az elnök, távollétében a titkár hív össze. A két ülés között a folyamatos teendőket a KEF szűkített, operatív vezető testülete végzi. A testület negyedévente ülésezik.

2.4. KEF ülések, megbeszélések

A KEF munkacsoportok 2015-ben és 2016-ban is rendszeresen, három-négy alkalommal üléseztek. A találkozók időszerű aktualitások mellett a tagszervezetek saját tevékenységei kerültek előtérbe. A munkacsoportok véleményezték és ötletekkel, tanácsokkal segítették egymás munkáját. A tagszervezetek aktívan részt vettek a 2015-ben megrendezett „Legyen más a szenvedélyed” rendezvényen és a 2016-ban megvalósult „Sztelen-Nap” program megszervezésében.

A KEF Operatív Vezetői Testület ülésein a munkacsoport vezetők beszámoltak a negyedéves munkákról, az elért eredményekről. A vezetői üléseken fogalmazódtak meg azok a stratégiai lépések, amelyeket aztán a munkacsoportok próbáltak kivitelezni. A vezetők nagy figyelmet fordítottak a munkacsoportok, tagszervezetek tevékenységeivel kapcsolatos párhuzamosságok feltárására és ezek kiküszöbölésére, hangsúlyozva a szervezetek közötti együttműködés fontosságát.

A KEF alakuló ülésen elfogadásra került a Szervezeti és Működési Szabályzat, a Munkaterv, valamint megválasztásra került a szakmai elnök és a szakmai csoportok vezetői. Az alakuló ülést a társelnök vezette, aki gondoskodott az ülés napirendi pontok szerinti lebonyolításáról, a jegyzőkönyv vezetéséről és az ülésen elhangzottak hitelesítéséről.

A KEF Operatív Vezető Testület szakmai- és társelnöke:

- Dr. Erdélyi Ágnes szakmai elnök
- Dr. Ulrich Attila társelnök, Nyíregyháza MJV alpolgármester

A KEF munkacsoportok és vezetői:

- Tullner Gabriella - Kezelés-ellátás munkacsoport vezető
- Verebélyiné Tóth Mariann - Prevenációs munkacsoport vezető
- Lengyelne Pogácsás Mária - Közösségi Együttműködés munkacsoport vezető
- Gurbán Csaba - Kínálatcsökkentési munkacsoport vezető

A Fórum tagságát a KEF-el együttműködési megállapodást aláíró helyi állami, önkormányzati, civil és egyházi szervezetek, intézmények, személyek alkotják. 2015-től, az újjászerveződés időpontjától kezdve 22 szervezet vesz részt a munkában.

A tagság nyitott, a szakterületen aktív, tevékeny szervezetekkel és szakemberekkel folyamatosan bővíthető.

3. Helyzetkép

Városunkban, több ízben került már sor a fiatal generáció droghasználati szokásainak felmérésére (pl.: Nyíregyháza Ifjúsága 2015.), amelyekből kitűnik, hogy a fiatalok leggyakrabban engedély, illetve orvosi javaslat nélkül szedett altató és nyugtatószerek használatáról, valamint cannabis származékok fogyasztásáról számoltak be. Az önbevallásos módszeren alapuló kutatás során meglepően alacsony volt az aránya az új típusú ún. „designer„ drogok fogyasztásának, kipróbálásának, de ez utóbbi érzékelhetően a középiskolás korosztályt érintette jellemzőbben. Az iskolák meghatározó színterei a fiatalok korosztály számára, ahol a fiatalokat érő ingerek könnyen deviáns viselkedés irányába tolhatják a fejlődő személyiségű gyermekeket. Éppen ezért az iskolákban folytatott prevenciós munka alapvető célkitűzése a KEF tagságnak. 2016-ban több tagszervezet folytatott megelőző, érzékenyítő munkát városunk általános- és középiskolaiban, ahol programjaikkal nem csak a fiatalokat, de a szülőket is megszólították.

A fiatalok szórakozási és kikapcsolódási szokásait figyelembe véve a legkritikusabb időszaknak a péntek-szombat esti, éjjeli bulinapok tekinthetők. A kínálatcsökkentési munkacsoportban aktív Nyíregyházi Rendőrkapitányság Élet- és Ifjúságvédelmi Alosztály szerint a drogokhoz való hozzáférés és használat ebben az időszakban a legjellemzőbb, valamint komoly problémát jelent, hogy a legálisan forgalmazott dohányáru és alkohol fogyasztása nagymértékben elfogadott a fiatalok körében, a mértékletesség pedig sokszor ismeretlen fogalom számukra.

A Nyíregyházi Drogambulancia adatai képet adnak az egészségügyben megjelent esetek alakulásáról. Ezek a számok korosztálytól függetlenül mutatják az eredményeket.

A drogfogyasztás miatt ellátásban részesültek száma 2016.01.01-2016.11.30-ig:

- drogfogyasztás miatt elterelésben részesültek száma: 109 fő,
- drogfogyasztás miatt szakambulancián kezelték száma (akik kórházi kezelésben nem részesültek): 213 fő,
- drogfogyasztás miatt kórházi kezelésben részesült betegek száma: 88 fő.

A kezelés-ellátás munkacsoport tájékoztatása szerint az adatok nem tükrözik hűen a helyzetet, mert a drogambulancia mérésében feltüntetett személyek 80 %-a új esteként került felvételre. Ez alapján megállapítható, hogy éves szinten magas a rendszerbe bekerültek létszáma, miközben sokan „eltűnnek” belőle, ami nem jelenti automatikusan a gyógyulásukat.

4. Programok, események

A Nyíregyháza MJV Önkormányzatának Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma tagszervezetei és munkacsoportjai által megvalósított első nagyrendezvénye a 2015. június 9-én megtartott „Legyen más a szenvedélyed” program volt, a másik pedig 2016. március 23-án megtartott „Sztertelen nap”.

A „Legyen más a szenvedélyed” egy országos drogmegelőzési program, amely még 2014 márciusában indult. A projekt keretében a fiatalok számára rendezvényeket szerveztek, a drogmegelőzés területén dolgozóknak pedig workshopokat tartottak. A nyíregyházi önkormányzat 2015. február 9-én a városházán szervezte meg azt a workshop-ot, ahol azon intézmények és szervezetek képviselői vettek részt, akik tehetnek a kábítószer-használat visszaszorításáért. Ennek keretében újra indult a

párbeszéd a területen feladatokat ellátó szervezetekkel. 2015. június 9-én az „Így lehet más a szenvedélyed!” című rendezvény került megrendezésre városunk főterén, ahol az általános- és középiskolás fiatalok információkat kaptak a kábítószer-használat veszélyeiről, a tanulók megismerhették, hogy milyen aktív és hasznos időtöltési lehetőségek közül választhatnak maguknak városunkban. A programok között szerepelt aerobik, német tánccsoport, néptánc, mazsorett előadás, valamint MediBall, amerikai foci, streetball, dzsúdó, vívás bemutató. A Drogambulancia és a Rendőrség munkatársai a rendezvény ideje alatt felvilágosítást nyújtottak a szerhasználat veszélyeiről, valamint bemutatót tartottak kábítószer-kereső kutyákkal.

A „Szertelen nap” rendezvény a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2015-ben a KAB-KEF-15-B-22527 pályázati azonosítóval rendelkező projektben került megrendezésre. A pályázat célja egy drog prevenciósz rendezvény megtartása volt, melynek költségei ezen pályázati forrásból voltak fedezve. A rendezvényen mintegy 60 védőnő vett részt a Nyíregyházi Drogambulancia munkatársai által tartott képzésen. Ehhez kapcsolódóan a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályának munkatársa szemléltette a különféle kábítószereket, valamint a kábítószer használathoz szükséges különféle eszközöket. A tagszervezetek tematikus programokat valósítottak meg, amelyeken nagyszámú középiskolás korú diák jelent meg. Az eseményt a helyi média segítségével nagyobb nyilvánosság elé sikerült vinni. A Kínálatcsökkentés munkacsoport az eseményen interaktív előadásokkal, gyógyult szerhasználók beszámolóival vett részt, a rendőrség Élet- és Ifjúságvédelmi Alosztály munkatársai pedig előadással igyekeztek felhívni a fiatalok és a szülők figyelmét a kábítószer-fogyasztás veszélyeire. A Human-Net Alapítvány az EVS programjaikkal és munkeroi piaci szolgáltatásokkal jelent meg a rendezvényen. Az EVS, vagyis az Európai Önkéntes Szolgálat célja a fiatalok önkéntes társadalmi tevékenységekben való részvételének támogatása országunkon kívül. Az önkéntes szolgálat ideje alatt a fiatalok intenzív tanulási folyamatban vesznek részt, valamint lehetőségük nyílik egy másik ország és kultúra megismerésére.

2016. december 8-án a Debreceni Egyetem Mentálhigiénés és Esélyegyenlőségi Központja és a Debreceni Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) regionális műhely konferenciát szervezett, amely rendezvényen Dr. Erdélyi Ágnes szakmai elnök képviselte a szervezetet. A rendezvényen „A Nyíregyházi KEF munkájának bemutatása” címmel előadást tartott az elnök asszony.

A tagszervezetek saját tevékenységükhöz kötve további programokat valósítottak meg, amelyek nem közös KEF programok voltak.

5.3. Pályázatok

A KEF ajánlást, támogató nyilatkozatot állított ki tagszervezetei számára a kábítószerügyi témában benyújtott, kábítószerrel összefüggő pályázatok kapcsán, amennyiben a projekt hozzájárul a Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 helyi megvalósításához. A KEF a pályázati program megvalósítását figyelemmel kíséri, kölcsönös párbeszédet folytat a pályázó szervezettel.

5.3.1. KEF által támogatásra ajánlott nyertes pályázatok:

- **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata**

KAB-KEF-16-A-25528 számú pályázata a Nyíregyháza MJV KEF és a Pécs MJV KEF közötti tapasztalatcsere megvalósítására címmel.

A pályázat célja a KEF tagság számára (25 fő részére) szervezett szakmai tanulmányút lebonyolítása (más KEF látogatása és/vagy szakintézmény látogatása). Más városokban működő szervezetekkel való együttműködések kialakítása, valamint szervezeti csapatépítés.

- **Talentum Európai Fejlődésért Közhasznú Alapítvány**

KAB-AL-16-25469 számú pályázat, Szervedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű szolgáltatások programjainak támogatására. Az Alacsonyküszöbű Ellátás szolgáltatásainak fejlesztése.

- **Adelante Alapítvány**

KAB-AL-16-25577 számú pályázat, Szervedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű szolgáltatások programjainak támogatása címmel.

A pályázat célja a szervedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű szolgáltatások programjainak fejlesztése.

KAB-ME-16-C-25401 számú pályázat, Családterápia és konzultáció az "addikciós körtáncban" címmel.

A pályázat célja a szervedélybetegséggel, droghasználattal érintett családoknak családterápiás,- konzultációs segítségnyújtás.

- **Gyermekeinkért 16 Alapítvány**

KAB-ME-15-A-22063 számú pályázat, "Jobbulást! Iskolai Prevenációs Program - Alkotással a drog ellen!" címmel.

A pályázat célja olyan prevenációs tevékenység folytatása Nyíregyháza - Nyírszőlős általános iskolájában és kollégiumában, ahol a fokozottan veszélyeztetett környezetben élő gyerekek, fiatalok megismerkednek a függőséget okozó szokásokkal, azok hatásaival, élettani és jogi következményeivel. A projekt törekvése, hogy a résztvevők sajátítsák el a kritikai gondolkodást, és a helyes döntéshozatal lépéseit. Tudják felismerni a veszélyhelyzeteket, és kiváltó okokat, amelyek a szerfogyasztáshoz, a függőséghez vezetnek. Cél a veszélytudat növelése, az elutasító magatartás fejlesztése.

KAB-ME-16-A/B-25434 számú pályázat, „Alkotással a drog ellen!” címmel.

A pályázat célja a fiatalkorúak drogokkal kapcsolatos elképzeléseinek feltárása a művészeteken keresztül.

- **Periféria Egyesület**

KAB-KT-16-25568 számú pályázat, A társadalmi periférián élő gyermekek és fiatalok droghasználati szokásainak feltárása címmel.

A pályázat célja a társadalmi periférián élő gyermekek és fiatalok droghasználati szokásainak feltárása, a szerhasználati mintázatok a szerhasználat kialakulását befolyásoló védő- és kockázati faktorok összefüggései, a szakirodalom alapján valószínűsíthető hatással bíró háttérváltozók vizsgálata (anómia, stressz, jövőkép, vallásosság, iskolai motiváció,

értékpreferenciák) fókuszoknak megfelelően, valamint a probléma kezelésére irányuló megközelítések és általános stratégiák körvonalazása, továbbá szervezeti együttműködés kialakítása a helyi – települési és intézményi szintű – stratégiák megalkotásában.

- **Nyíregyházi Család- és Gyermejkölési Központ**

KAB-ME-16-C-25682 számú pályázat, FókuszPont címmel.

A pályázat célja hogy olyan ismereteket biztosítson szülők, fiatalok, valamint szakemberek számára, melyek révén komplexen, hatékonyan és hosszú távon lehet a drogproblémát kezelni, a drogfogyasztást mérsékelni. Olyan tevékenységet terveznek, melyek hatékony, hosszú távon ható és a valós szükségletekre reagáló módon biztosítja a családok számára a fejlődést ezen a területen. Cél a családi rendszer megerősítésére, a szülői készségek fejlesztése. A program hiánypótló szolgáltatást nyújt a hátrányos helyzetű fiatal közösségek számára, mely droghasználat szempontjából magas kockázatú közösségnek számít.

5.4. Továbbképzések, konferenciák

A KEF 2015-ben és 2016-ban egy olyan rendezvényt szervezett, ahol képezhették magukat a szakemberek. A Sertelen napon mintegy 60 védőnő vett részt a Nyíregyházi Drogambulancia munkatársai által tartott képzésen. Ezen kívül a tagszervezetek külön-külön vettek részt képzéseken, konferenciákon, az így megszerzett tapasztalataikat pedig a KEF-ben is kamatoztatni tudják.

A Talentum Európai Fejlődésért Közhasznú Alapítvány 2016-os év elején megszervezte az Alacsonyküszöbű Ellátások Országos találkozóját. Eddig soha nem volt még ilyen jellegű találkozó, ezért mérföldkő az ellátások kapcsolattartásában ez a konferencia. A megjelent szenvedélybeteg-ellátásokkal a bemutatkozásán túl közösen gondolkodhattak közös problémák megoldásán, valamint jó gyakorlatokat is megosztottak egymással. Az év második felében Budapesten rendezték meg a második találkozót, így sikerült rendszerességet vinni a szakmai konferencia tartásába.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya 2016. október 10-11. között a Tiszavasvári KEF felkérésére tartott drogprevenciós foglalkozást az ún. „Nyílt nap” alkalmából, valamint az „Addikció – legális és illegális drogok” című drogprevenciós prezentáció bemutatása több nyíregyházi iskolában. 2016 november 14-16. közötti időszakban „Önkéntes középiskolai kortárssegítő képzés” néven szervezett programsorozatot a megye középfokú oktatási intézményeiben tanuló 15-19. év közötti fiatalok részére.

Több szervezet számolt be arról, hogy munkatársaik több alkalommal szakmaközi konferenciákon vettek részt, ezek mellett tagszervezetként több alkalommal országos ernyőszervezet konferenciáin, szakmai workshopjain voltak jelen. Például az Adelante Alapítvány munkatársai elsősorban családterápiás, pszichológiai szakmai továbbképzéseken bővítették ismereteiket.

6. Javaslatok, jövő évi tervek

A KEF alapfeladatának tekinti a városban lakók életminőségének javítását, a drogprobléma társadalmi hatásainak mérséklését, a lakosság életminőségének javítását. Részcélként jelenik meg a Fórum szerepvállalásának és koordinációs tevékenységének a növelése valamint az együttműködések erősítése: a családon (szülők-gyermekek-különböző generációk), a kortárs csoporton és az iskolán

(pedagógusok–diákok–iskolai egészségügyi szolgálat) belül, továbbá a területen működő különböző közösségek és intézmények között.

A KEF 2017-re a szervezetek közötti kommunikáció felgyorsítását, a nagyobb együttműködést és a nyilvánosság szélesebb spektrumának biztosítását tervezi. A KEF az év elején felülvizsgálja a szervezeti tagságot. Tervben van a védőnőknek, gyermekvédelmi alap- és szakellátásban dolgozó szakembereknek drogfogyasztással kapcsolatos ismeretterjesztő előadások tartása. Az év során nagyobb hangsúly kerül a szülők bevonására, szülői csoport működtetésére. Ennek célja a kábítószerrel kapcsolatos ismeretek átadása, bővítése, tanácsadás biztosítása. A „Szeretlen Nap” sikerén felbuzdulva újabb közös nagyrendezvényt kíván a KEF megszervezni és lebonyolítani.

7. Összegzés

A KEF folyamatosan végzi tevékenységét megalakulása óta. Tagjai elsősorban a gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervezetek (önkormányzati és civil szervezetek), oktatási intézmények, rendőrség, hivatásos pártfogók, gyámhivatal stb., tehát mindazok, aki észlelhetik a problémát, akik rendszeres kapcsolatban állnak a gyermekekkel, fiatalokkal, akik a leginkább veszélyeztetett célcsoport. A munkacsoportok tevékenységeik végzése során nagy figyelmet fordítanak a párhuzamosságok elkerülésére és a partnerség erősítésére.

A 2016. évre vállalt cselekvési tervben megfogalmazott feladatok nagyrészt megvalósultak. Az eredményesség érdekében a jövőben javítani kell a munkacsoportok közötti kommunikáción, a KEF ismertségének, elismertségének növelésén. Ennek egyik megoldása a www.nyiregyhaza.hu weboldalon létrehozandó „KEF- fül” lenne.

Nyíregyháza, 2016. december